بررسی عوامل اثرگذار در طراحی جداره سازه‌های سنتی در ارتقاء حس تعلق به مکان

آرزو زارعی[۱]، عطاالله عرفانی[۲]

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری،دانشگاه غیر انتفاعی ایرانمهر قروه، ایران

۲- مدرس دانشگاه غیر اتنتفاعی ایرانمهر قروه، ایران

Arezoozarei1987@gmail.com

چکیده

امروزه حس مکان و هویت مکان از مهم‌ترین مسائل پیش روی معماری معاصر است. توجه‌به هویت بنا وعوامل کالبدی واجتماعی و سایر عوامل می‌تواند حس تعلق مکانی و همبستگی را به شهروندان القا کند و آن‌ها را به همکاری و مشارکت بیشتر در اجتماع تشویق کند. با گذشت سال ها، در ساخت بناهای جدید نقش هویت کمرنگ‌تر شده و بناها و عناصر کالبدی تقلیدی و بی هویت به طور گسترده‌ای در حال افزایش می باشند. این در حالی است که سازه‌های سنتی، در ایجاد فضاهای باهویت موفق بوده و همچنان هویت و جذابیت خود را برای شهروندان حفظ کرده‌اند. بناهای امروزی از درک روح انسانی و تعلق اجتماعی به دور شده‌اند و به‌همین دلیل توجه به عوامل مؤثر در تعلق به مکان در طراحی جداره سازه‌های سنتی و تعمیم آن به بناهای امروزی یکی از ضرورت‌های مهم در عرصه طراحی مجتمع‌ها و محیط های مسکونی می‌باشد. در این مقاله پس از تبیین ابعاد حس تعلق به مکان، نقش عوامل مختلف به‌خصوص عوامل کالبدی-محیطی و اجتماعی و چگونگی تأثیر این عوامل بر حس تعلق به مکان و همچنین ابعاد و عوامل هویت بخش به جداره سازه‌های سنتی مورد تحلیل قرار گرفته تا بتوان با تأثیر گرفتن از معماری گذشته و سازه‌های سنتی در جهت پررنگ کردن هر چه بیشتر هویت و حس تعلق مکان در معماری امروز کشورمان گام برداشت. در این پژوهش از روش تحلیلی-توصیفی و برای گردآوری اطلاعات از روش کتابخانه‌ای،اسنادی استفاده شده است.

واژه‌های کلیدی: جداره سازه‌های سنت، حس تعلق مکان، عوامل اجتماعی، عوامل کالبدی، هویت

۱- مقدمه

مسئله هویت بخشیدن به معماری معاصر و به تبع آن ایجاد حس تعلق در مکان، مسئله‌ای است که کمتر در نهادهای اجرایی و مسئول مورد توجه قرار گرفته و می‌توان گفت بیشتر بر دوش استفاده‌کنندگان بناها قرار دارد و شدیداً نیازمند بررسی و بازنگری می باشد. "در شهرها در حوزه ساختاری و کارکردی دچار مشکلات عمیقی هستیم و زخم‌های کهنه‌ای درآنجا وجود دارد نمونه آن نیز معماری شهرهاست، ما امروزه واقعاً بی‌هویت‌ترین معماری‌ها رادر شهرهای خودمان شاهد هستیم"(قالیباف،۱۳۹۱). دنیای امروزی با نوعی پیچیدگی زندگی،شرایط خاصی را فراهم آورده که انسان را گاهاً در حس بلاتکلیفی و سردرگمی فرو برده‌است. در بناهای امروز انسان با قرار گرفتن در فضاهای متعدد و متنوع احساس لامکانی می کند